

KRAVAT ÖLÜYÖR MÜ?

ELÇİN CİRİK ecirik@capital.com.tr

Dünyada devlet başkanları ve önemli iş adamlarının kravatları çıkarması akıllarda soru işareti yaratıyor. Geçmiş 1660'lara kadar giden kravat artık tarih mi oluyor? CEO'lardan bazıları "Zorunlu olmasa takmam" derken bazıları ise kravat takmayı işe ve çevreye saygı olarak yorumluyor. Türkiye'de de son dönemde kravat satışlarında yüzde 10 azalma görülüyor. Ama gerçek şu ki Türk iş dünyası toplantılar, resmi etkinliklerde hala kravattan vazgeçemiyor. Aynı şekilde stilini yaratmak isteyen gençler arasında da ilginç kravat tasarımları ilgi topluyor.

Haziran ayında İrlanda'da yapılan G8 toplantılarında ABD Başkanı Barack Obama ve Rusya Başbakanı Vladimir Putin'in arasındaki samimiyet kadar dikkat çeken bir öge daha vardı: Tüm dünya liderleri toplantılara kravatsız katılıyordu. G8 toplantılarında ilk kez daha rahat bir kıyafet tarzı benimsendi.

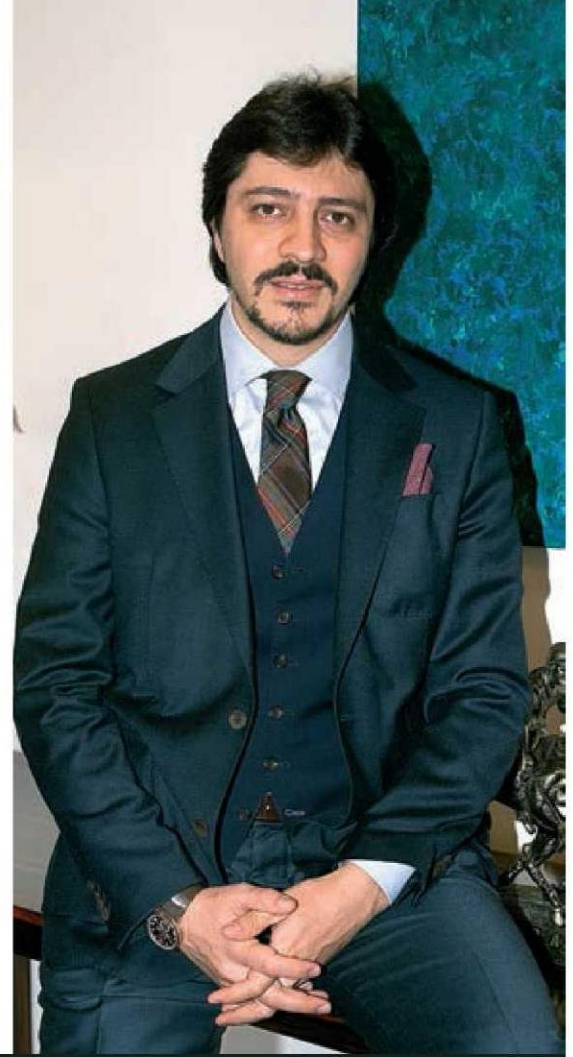
Aslında bu trendi Obama başlattı. Öyle ki geçen yaz da Çin Başkanı Xi Jinping'i kravatsız buluşmaya ikna etmişti.

Kravat her ne kadar erkek giyiminin vazgeçilmez bir aksesuarı olsa da son yıllarda Bill Gates, Brad Pitt ve George Clooney gibi göz önündeki isimlerin kravatsız görünümüne giderek alışıldı. Bu gelişmeler, tüm dünyada kravat ölüyor mu sorularını doğurdu.

Aslında hırvat anlamındaki "croat" sözcüğünden türeyen kravatın kullanımı, 1660'lı yıllara dayanıyor. Günümüzde de kravat, resmiyeti, saygıyı ve devletler düzeyinde temsili ifade ediyor. Hala bankacılık, sigortacılık, hukuk gibi alanlar için kravat bir zorunluluk... Ancak iş dünyası genelinde kravat, yönetici ve çalışanların istedikleri durumlarda kullandıkları daha çok kişisel bir aksesuar haline geliyor.

VAZGEÇİLİR Mİ?

"Giyim tarzı yıllar boyunca değişiklik gösterse de kravat kullanımı günümüze kadar geldi, kravat asla demode bir aksesuar olmaz" diyen Kıgılı CEO'su Hilal Suerdem, kravatın erkek

"KRAVATTA MODAYI TAKİP EDERİM"

AHMET SAİD KAVURMACI / AYDINLI GROUP CEO

HER GÜN TAKMAM Kravat bireysel zevkleri kısıtlayan bir materyal olarak değerlendirilmeye başladı. Kişisel olarak kravat kullanmayı seviyorum. Resmi ve özel davetlerde şıklığı tamamlayan bir aksesuar olduğunu düşünüyorum. Takım elbise gibi formal kıyafetle tercih edilebilirken aynı zamanda rahat kıyafetler için de alternatif model ve renkleri bulabiliyorsunuz. Her gün kullanmıyorum, haftanın belli günlerinde smart casual dediğimiz blazer ceket ve chino pantolonlarımla kombin oluşturmayı tercih ediyorum.

KUMAŞI ÖNEMLİ Teknolojinin hayatımıza girmesiyle kravatın, kültürel anlamda değişimi hızlandı. Bu, giyim şekillerimize yansıyor. Artık daha cesur, daha renkli, daha kişisel zevkleri ifade edebilen giysiler tercih ediliyor. Kravat da modacılar tarafından yeni stillere adapte ediliyor. Koton ve örgü kravatlar ya da ince formdaki tasarımlar artık spor görünümüne hizmet edebiliyor. Ben de bu alanda modayı elbette takip ediyorum. Mesela geçtiğimiz sezonun ekose kravatlarını çok kullandım. Genelde kalın olmayan ve koyu renkli, spor desenli kravatları tercih ediyorum. Kumaş önemli, kravatın kalitesini kullanılan kumaş belirler.

giyiminde her zaman önemini koruyacağını düşünüyor. Moda editörü Mert Aslan da "Erkeklerin kravattan vazgeçeceklerini pek düşünmüyorum ancak modadaki her şeyin zaman içinde değiştiği düşünülürse en azından bir süre eskisi kadar rağbet görmeyeceği kesin" diyor. Aslan'a göre kravat, erkekler için iş ve sosyal hayattaki birtakım zorunlulukları simgeliyor ve "Dünya bu denli özgürleşirken erkeklerin bu itibar simgesiyle kendilerini sınırlamak istemediklerini düşünüyorum" diye ekliyor.

Saks Fifth Avenue Başkan Yardımcısı ve Moda Direktörü Eric Jennings de "Kravat kesinlikle ölmüyor, sadece şu an için büyüyen bir iş alanı değil" ifadesini kullanıyor. Jennings'in bu saptamasını rakamlar da destekliyor. ABD'deki kravat satışları, 1,3 trilyon dolarla en yüksek seviyeye ulaştığı 1995 yılından bu yana düşüş trendinde. Araştırma şirketi NPD Group'un verilerine göre 2008 yılında ABD'de kravat satışlarının toplam hacmi 677,7 milyon dolara indi. Packaged Facts araştırma grubu da 2009'dan beri yılda birden fazla kravat satın alan erkek sayısının sabit kaldığını açıklıyor. Erkek modasını belirleyen isimlerden Ferruh Karakaşlı da Türkiye'de kravat pazarında adet bazında yüzde 10 civarında bir daralma olduğunu söylüyor. Ardından da "Ama nitelikli, kaliteli kravat satışında artış var" diyor.

TOPLANTILARDA HALA ŞART

İş dünyasında da kravat zorunluluğu yavaş yavaş tarih oluyor. Gerçekten de iş dünyasında "özgür cuma"larla başlayan trend, ofis içinde rahat giyimle devam ediyor. Sadece ofis ortamında değil, iş toplantısı ve yemeklerde bile kravatını çıkaran, spor şıklığı seçen yöneticilerin sayısı artıyor. Aydınli Grup CEO'su Ahmet Said Kavurmacı, "Kravat kullanımında bir azalma olduğunu görüyoruz. Artık iş yaşamında rahatlık ön planda. Kişiler kendi kombinlerini özgürce yaparak bunu çalışma ortamındaki başarılarına yansıtma eğiliminde. Takım elbise alternatifinin dışında farklı, kendilerini bireysel olarak daha iyi ifade edebilecekleri bir tarzı benimsiyorlar" diye konuşuyor.

Çalışanlar için giyim kodunu şirketin kurum kültürü ve patronların giyim tarzı belirliyor. Patron ve yöneticilerin sürekli kravatla dolaştığı şirketlerde çalışanlar için de kravat takmama seçeneği olmuyor. Ama yöneticiler, kravat takmaya daha çok günlük programlarına ve toplantı planlarına göre karar veriyor. Arzum Yönetim Kurulu Başkanı Murat Kolbaşı, "Benim

"KRAVATTAN VAZGEÇİLMEZ"

NAFİ GÜRAL /
KÜTAHYA PORSELEN YKB

TAKMAYA NAZLANIYORLAR

Kravattan günlük iş yaşamında vazgeçilmemesi gerektiğini düşünüyorum. Kravat takanların azaldığını değil, takması lazım gelen pozisyonlara gelen iş insanlarının takmakta nazlandıklarını görüyorum. Ancak bu kişilerin kendilerine değer verilmesini istedikleri veya kravatlı olmadıkları için mahcup olacakları etkinliklerde kravat takmalarını, kişileri kategorize etmeleri olarak algılıyorum. Asla takmamalarını saygıyla karşılarım ama "adamına göre" takıp takmamak yanlış bir davranış.

HER GÜN TAKARIM Ben kravat takmayı çok severim. İş günlerinde, formal toplantılarda mutlaka kravat takarım. Bu, benim iş dünyamda çevreme verdiğim önemin göstergesi. Ancak yaz aylarında iş yerinde kravat takılması kişinin çalışmasını engelliyorsa, çalışanların tamamı tarafından takılmaması kabul edilebilir. Örneğin benim iş yerlerimde çalışma arkadaşlarım okullar yaz tatiline girdikleri gün kravatlarını çıkarır. Ders başı yapıldığı gün takarlar. Ben son 20-30 yıldır 5-10 kravat belki almışımdır... Eşim, kızlarım, damatlarım, gelinim ve en çok da oğlum bana kravat alır. Gardıropta yer kalmayınca da oğlum işbaşı yapar, kendisine göre beğenmediklerini alır, dağıtır.

“ZORUNLULUK OLMASA HİÇ TAKMAM”

YAŞAR BÜYÜKÇETİN/ SOFRA CEO'SU

CANIM İSTEDİĞİNDE Ben zorunluluk olmazsa hiç kravat takmam. Ancak çok ender de olsa canım istediğinde zevkle taktığım oluyor. Kravatı rutin olarak hayatım boyunca takmamakla birlikte seremoni gerektiren ve resmi olunması istenilen yerlerde kurallara uyarım. İş dünyasında kravat takma adedinin ciddi şekilde azaldığına şahit oluyoruz ve bence insanlar özgür olmalı.

YOK OLMAZ Bence kravat kültürü bambaşka bir şey. Ortadan kalkacağını hiç düşünmüyorum ancak insanlar bu konuda özgür olmalı. Bütün bunları söylemekle birlikte kravat modasını yakından takip ediyorum. Düz renk gömlekle çizgili ve renkli kravatlar, çizgili gömlekle koyu renk siyah, koyu kahve, lacivert, koyu yeşil ve kırmızı kravatlar çok şık duruyor.

için kravat o günkü giyim kararım ile ilgili. Kravat takıp takmamaya tabii ki gün içindeki toplantılarıma göre karar veriyorum. Bir de esas olarak giydiğim ceketin kravata uygun olup olmamasına da bakarım” diyor.

Hilal Suerdem de toplantılara kravatla katılmayı önemsiyor: “Çok şık bir takım elbiseyi gösteren en önemli aksesuarın kravat olduğunu unutmamak gerekiyor. Ben işteyken tabii ki kravat kullanıyorum. Toplantılarda mutlaka takarım. Cuma günleri şirketimizde özgür giyim olduğundan daha rahat giyinirim ama yine toplantım varsa kravatsız toplantıya katılmam.”

GENÇLER ARASINDA GÖZDE

Yalnız bu noktada kravatla ilgili bir diğer trendi de gözden kaçırmamak gerekiyor. Tüm dünyada ve Türkiye’de henüz iş hayatına atılmamış ya da henüz kariyerlerinin başındaki genç erkekler, kravatı stillerini yansıtan bir öğe olarak kullanıyor.

“Kravat kişisel stili vurgulamakta en önemli unsurlardan biri olduğundan kravat seçiminizi sizi rezil de eder vezir de” diyen modacı Ferruh Karakaşlı, bunun da kravat seçimini zorlaştırdığına dikkat çekiyor.

Eric Jennings ise “Eski klasik parlak kravatlar artık talep yok ama gençler arasında kravat alımında farklı bir hareket mevcut” diyor. Gençler kravatı, kişisel stillerini vurgulamakta önemli bir referans olarak görüyor. Brooks Brothers’ın satış direktörü Jeff Blee de aynı fikri paylaşıyor: “Artık gençler kravatı takmak zorunda oldukları için değil, sevdikleri için takıyor. Bu kendini kıyafetle doğru anlatabilmenin bir yolu” diyor.

Erkek modasını belirleyen bu isimlere göre gençler, orta yaşlılara göre renk ve desen kullanımında seçeneklere daha açık. ABD’de 2002’den beri ilginç kravatlar yaratan ve internet üzerinden satan Alexander Olch da bu konuda iddialı konuşuyor: “Eğer ipek kravatlar sıkıcı geliyorsa kırışık pamuk kravatlar da bir opsiyon” diyor. Bloomingdale Başkan Yardımcısı Kevin Harter da aynı fikirde: “Son yıllarda kravatlarda yoğun bir inovasyon görüyoruz. Örneğin yün kravatlar şu ara çok moda” diyor.

NASIL GIYİLMELİ?

Tabii kravatın da bir modası var. Moda editörü Mert Aslan, erkek modasındaki yönelimin daha ince kravatlardan yana olduğunu açıklıyor. “Her erkeğin mutlaka gri tonlarında yün, koyu siyah, ipekli ve ufak puantiyeli kravatları olmalı. Yeni yönelimlerde tercih edilen kravat genişliği en geniş noktasında 6-7 cm olanlar. Üstelik bu

“STİLİ OLAN ERKEK TAKAR”

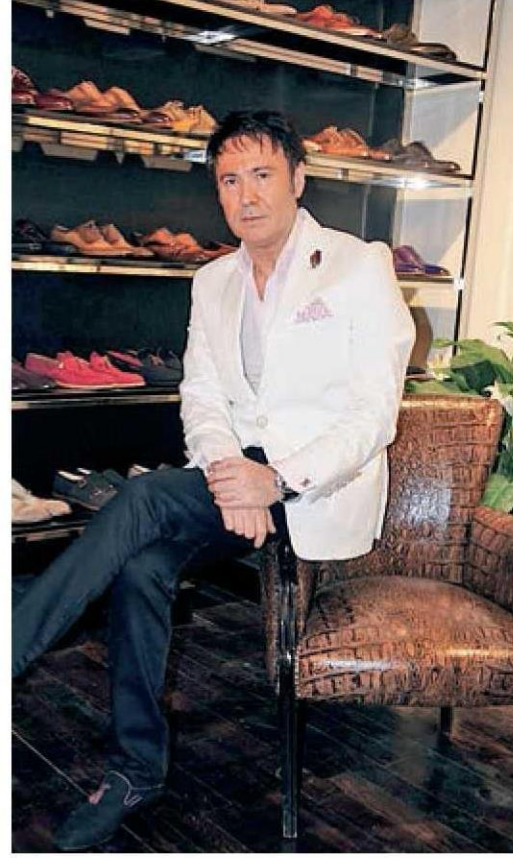
SERVET TOPALOĞLU/NORD HOLDİNG

GÜÇLÜ BİR AKSESUAR Vücuda göre özel dikilmiş güzel bir takımın veya ceket-pantolonun içine, özellikle yaka kısmı özel tasarlanmış bir gömlek ve kravat belirli bir stili olan erkeğin vazgeçilmezlerindedir diye düşünüyorum. Aksesuarlar, bir erkeğin kıyafette farklılaşmasının en önemli unsurlarından birisi... Kravatı da "bir aksesuar" olarak görmek gerekir. Bu bakımdan kravatın öneminin azaldığı söylenemez. Belki son yıllarda mendil, kemer, atkı, yelek, ayakkabı gibi aksesuarın diğer unsurları daha ön plana çıktığından, kravat biraz geride duruyor gibi görünüyor.

DAHA AZ RİSKLİ Kravat kullanmadan da son derece zarif kombinasyonlar yapmak şüphesiz mümkün. Ancak kravatlı kombinasyonlar, kravatsız kombinasyonlardan daha kolay. Bu bakımdan fazla riske girmek istemeyen ve belirli bir tarzı olan erkekler, kravatı hiçbir zaman bırakmayacaktır. Kravatı bir süreliğine gündeminden çıkaran bir erkeğin, mendil veya atkı veya yelek gibi bir aksesuarı hayatına sokması ve bunları ayakkabı ve kemeriyle kombine etmesi daha şık olur diye düşünüyorum.

Ferruh Karakaşlı "Türkiye'de kravat pazarında yüzde 10 daralma var" diyor.

incelikte olan kravatlar ofisten gece davetlerine kadar pek çok fırsatta şıklık sağlıyor" diyor.

Kişili CEO'su Hilal Suerdem de "Eski kravat tasarımları çok canlı renklerden oluşurken son zamanlarda daha pastel tonlar kullanılıyor. Ben kendi adıma kalın kravatlar yerine daha çok, zarif durduğunu düşündüğüm ince kravatları kullanmayı tercih ediyorum" diyor.

Kravat takarken özellikle dikkat edilmesi gereken noktalar da yok değil... Kravatın giysilerin tamamlayıcısı olduğunu unutmamak gerekiyor yani giysilerin diğer parçalarını ezecek kadar ön plana çıkmamalı. Pamuklu takımlarla pamuklu, yünlü takımlarla yünlü kravatlar tercih edilmeli. İpek kravatlar gece kıyafetlerinde, diğer seçenekler ise ceket ve ortama göre kullanılabilir. Bir de son detay, kravat iğnesi kravattan daha geniş olmamalı.

Bu yılın kravat modasında kumaşlarda koton, ipek-yün, ipek-kaşmir ve yaz kaşmiri öne çıkıyor. Renk olarak modacılar yeşilin her tonu, maviden laciverte kadar uzanan tonlar ve siyah baz renk üzerine yeşil ve mavi desenleri öneriyor. **CL**